

Kroner, saa at de for 1894 opgive 47 Millioner udgøre over $\frac{1}{7}$ af hele Massen. Men jeg kan, som sagt, ikke, — i det mindste ikke saaledes, som jeg for Øjeblikket ser derpaa, — komme til den Indrømmelse, at fordi Kautionslaanene have en saa stor Udstrækning og stor Berettigelse, skulde man eo ipso gaa ind paa at lette dem for det overordentlig ringe Stempel, der hviler paa dem. Det vilde jo ogsaa være en nærliggende Betragtning, at Bankerne, naar man gik ind paa en saadan Begunstigelse af Sparekasserne, øjeblikkelig vilde komme frem med lignende Krav. Den samlede Stempelbegunstigelse, man maatte gaa ind paa, vilde blive af saa meget større Betydning, som der i Loven af 11te Februar 1863, der nærmere omhandler den hele Materie om Stempelbegunstigelser, jo er taget et særligt Hensyn til en anden Art Udlaan, nemlig Udlaan mod haandfaaet Pant. Af de Sparekasseindberetninger, som jeg nys omtalte, ser man, at Udlaan mod haandfaaet Pant, trods den Stempelbegunstigelse eller den Stempelfrihed, der ved Loven af 11te Februar 1863 er indrømmet dem, dog ikke have antaget noget større Omfang, idet de nemlig kun udgøre 7,300,000 Kr. af hele Massen. Forslaget til, at man er gaaet ind paa at begunstige haandfaaet Pant og ikke har Kautionslaan med, ligger formodentlig i den Omstændighed, at Nationalbanken havde Begunstigelser og har Begunstigelser i saa Henseende, og for ikke at stille andre Banker ulige med Nationalbanken er man den Gang, da denne Lov af 1863 blev udarbejdet, gaaet ind paa at tage haandfaaet Pant med som stempelfrit; men derfra kan jo altsaa ikke sluttes til, at man ogsaa skulde tage Kautionslaan med. Sagen har ved den oftnævnte Lovs Behandling ikke været oppe, og der har altsaa heller ikke den Gang ytret sig nogen Trang til at gaa videre. Jeg skal blot endnu fremhæve, hvad jeg alt har berørt, at for mig staar det saaledes, at det ringe Stempel, hvorom der her er Tale, ikke kan udøve noget særligt Tryk paa Omsætningen, og fremdeles, at det forekommer mig, at man skulde se at udøve et større og kraftigere Tilhyn med Sparekasserne, et Punkt, som jeg dog ikke skal komme nærmere ind paa, da det hverten ligger for her eller hører under mit Ministerium, men jeg tror, at man ad denne Vej vilde komme langt bedre frem end ved det her indbragte Lovforslag.

N. Hansen: Jeg skal fatte mig ganske kort, da jeg i alt væsentligt kan henholde mig til de Udtalelser, der ere fremkomne fra min ærede Medforslagsstiller, det ærede Med-

lem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (N. N. Sørensen). Men jeg kunde dog have lyst til med nogle saa Bemærkninger at omtale, hvad dette Lovforslag tilsigter, og samtidig med nogle saa Ord omtale, hvad der har været en Marsag til, at vi netop have tilbadt os at stille dette Forslag. Som vi jo alle vide, og som det jo ogsaa erkendes af alle, ogsaa i denne Sal, leve vi for Tiden, særlig da vi Landbrugere, under meget uheldige og meget trykkende økonomiske Forhold, hvad jeg dog ikke nærmere skal komme ind paa. Men naar det, som sagt, erkendes fra alle Sider, at Konjunkturerne ere meget vanskelige og meget dårlige, mener jeg, at det kun er et simpelt Billighedskrav, at Staten træder hjælpende til, hvor den kan, saa hist og saa her, thi Staten kan virkelig lette Erhvervslivet paa mange Omraader. Det er selvfølgelig ikke min Mening, at Staten helt kan afhjælpe de vanskelige Forhold, hvorunder vi for Tiden virke. Dette kan Staten ikke, fordi dette Onde er en Følge af Marsager, der ligge dybere, men den kan dog lette Erhvervslivet paa mange Maader, f. Eks. ved Nedsættelse af vore Udgifter. Jeg tænker her nærmest paa Nedsættelsen af Renten, hvorom der allerede er forhandlet i denne Sal, og jeg vilde meget ønske, at det det maatte lykkes i denne Samling at saa Renten nedsat for alle Statens offentlige Midler og for alle dem, der ere under Statens Kontrol. Ved Siden deraf kan Staten lette Erhvervslivet ved netop at fritage os for visse Afgifter, og det er det, vi have tilstøttet med dette Forslag. Ganste vist vide vi godt, at Forslaget ikke vil saa nogen videre stor Betydning, da vore faste Afgifter blive ved at være de samme, men det vil dog, hvis det bliver vedtaget, fritage den store almindelige Befolkning og særlig da de smaa for visse Afgifter. Forholdene paa Landet ere jo desværre saadanne, at vi Landmænd, baade Husmænd og Gaardmænd, ofte maa ty til Sparekasserne for at laane nogle Hundrede Kroner, nærmest som Driftslaan. Disse Penge kunne vi laane i Sparekasserne mod Kaution. Kautionsbeviset bliver i Reglen udstedt paa $\frac{1}{2}$ Mar, og Vaantageren udsteder et Laanebevis til vedkommende Sparekasse. Naar det halve Mar er gaaet, og Vaantageren ikke ser sig i Stand til at udbetale hele Beløbet, kan Laanebeviset jo fornøjes, hvorved der i Reglen betales lidt Afdrag foruden Renten, og paa denne Maade bliver et saadant Laan afdraget. Det er mange Gange til stor Fordel for en Mand, at han saaledes i en snæver Bending kan skaffe den Sum til Beje, som han i Øjeblikket mangler, thi det